EMKVF RAKENDUSKAVA 2021-2027

Kaasrahastanud Euroopa Liit

Saaremaa kalanduspiirkonna strateegia 2021–2029+ VAHEHINDAMISE ARUANNE

Hindamisperiood: strateegia ettevalmistus 2021–2023; rakendamine 2024–2026

SAARTE KALANDUS

KURESSAARE 2026

Koostaja: MTÜ Saarte Kalandus

Vahehindamise töötoa liikmete nimekirja kinnitamine: juhatuse 21.10.2026. a koosoleku otsusega nr 16 tagasiulatuvalt alates 30.09.2026. a

Vahehindamise töötoa toimumise aeg: 19.10.2026. a

Vahehindamise aruande kinnitamine: 12.11.2026. a üldkoosoleku otsusega nr …

Vahehindamise tulemuste rakendamine: Hindamisküsimuste EQ1–EQ6 raames esitatud parendusettepanekuid arvestatakse tegevusrühma igapäevases töös ja strateegia jätkuval elluviimisel. Nende rakendamine on pidev tegevus, lähtudes tegevusrühma pädevusest ja olemasolevatest võimalustest. Hindamisküsimuse EQ7 alusel hinnatakse pärast 2027. aasta jaanuari taotlusvooru tulemuste selgumist strateegia muutmise vajadust. Võimalikud muudatusettepanekud valmistatakse ette ja esitatakse üldkoosolekule otsustamiseks hiljemalt 2027. aasta juunis. Vahehindamise aruanne ise ei kujuta endast strateegia muutmise otsust.

Sisukord

1. Kokkuvõte 4
2. Hindamise alus ja metoodika 4
3. Tegevusrühma andmed ja hindamise ulatus 4
4. Hindamistulemuste koond 5
5. Hindamisküsimuste vastused, põhjendused ja soovitused 5
5.1. EQ1 – Tegevusrühma suutlikkus 5
5.2. EQ2 – Võrgustumine ja kaasamine 7
5.3. EQ3 – Projektide toetamine 8
5.4. EQ4 – Koostöö ja osaluspõhine valitsemine 9
5.5. EQ5 – Territoriaalne mõju 11
5.6. EQ6 – Välised tingimused 15
5.7. EQ7 – Strateegia jätkuv asjakohasus (kohalik hindamisküsimus) 17
6. Läbivad järeldused 24
7. Hindamisrühma soovituste koond 25
EQ1 – hindajate ettepanekud 25
EQ2 – hindajate ettepanekud 25
EQ4 – hindajate ettepanekud 25
EQ5 – hindajate ettepanekud 25
EQ6 – hindajate ettepanekud 26
EQ7 – hindajate ettepanekud 26
8. Aruande käsitlemine ja edasine menetlus 26
9. Kasutatud alusmaterjalid ja lisad 27

1. Kokkuvõte

Vahehindamine käsitleb MTÜ Saarte Kalanduse strateegia elluviimist, tegevusrühma suutlikkust, kaasamist, projektitoetuste rakendamist, koostööd, territoriaalset mõju ja väliseid tegureid. FAMENETi hindamis raamistikule tuginevale kuuele hindamisküsimusele lisati kohaliku strateegia asjakohasust käsitlev EQ7.

Hindamisrühma hinnangul on tegevusrühma organisatsiooniline suutlikkus ja projektide toetamise süsteem tugevad. Parandamist vajavad vähemaktiivsete sihtrühmade kaasamine, praktiline koostöö, mitmekesistamise ja koolituste projektide algatamine ning keskkonna- ja ressursitõhususe tegevuste elluviimine. Mõju hindamisel eristati rahastatud, elluviidud ja veel käimasolevaid projekte ning prognoositud ja tegelikult saavutatud tulemusi.

Strateegia kuut tegevussuunda peeti jätkuvalt asjakohaseks. Eelarvete ja tulemusnäitajate võimalik ülevaatamine on mõistlik teha pärast 2027. aasta jaanuari projektivooru, arvestades selle tulemusi. Muudatused otsustab üldkoosolek pädevuse ja kehtiva korra järgi.

EQ1–EQ6 järgivad FAMENETi ühist hindamisraamistikku. EQ7 on MTÜ Saarte Kalanduse kohalik täiendav hindamisküsimus ning strateegia edasise rakendamise seisukohalt keskse tähtsusega.

2. Hindamise alus ja metoodika

Hindamise aluseks on 19.10.2026 toimunud kuue hindaja osaluspõhise hindamistöötoa protokoll, individuaalsed hindamislehed, töötoas täpsustatud hinnangud, strateegia elluviimise andmed ning 2026. aasta liikmeküsitluse tulemused. Hindamisküsimuste ja kriteeriumide sõnastus, põhjendused ning ettepanekud on esitatud töötoa protokolli järgi.

Hindamisskaala: ND – andmed puuduvad või kriteerium ei ole hinnatav; 0 – saavutused puuduvad; 1 – vähesed saavutused; 2 – mõõdukad saavutused; 3 – head saavutused; 4 – väga head saavutused. ND ei kuulu keskmise arvutusse. Kriteeriumi koondhinne põhineb hindajate hinnangutel; EQ koondhinne on kriteeriumide koondhinnete aritmeetiline keskmine.

FAMENETi juhendi (september 2025) 8. peatüki aruandlusvorm on kasutatud aruande esitlusloogika alusena. Juhend on soovituslik, mitte siduv õigusakt. EQ7 on eraldi esitatud kohaliku strateegia jätkuva asjakohasuse hindamiseks.

Vahehindamise ajastus seab piirangud pikaajalise mõju hindamisele: pooleliolevaid projekte ja kavandatud tulemusi ei käsitleta tõendatud lõppmõjuna. Liikmeküsitlus peegeldab vastanute seisukohti.

3. Tegevusrühma andmed ja hindamise ulatus

Andmeväli	Teave
Tegevusrühm	MTÜ Saarte Kalandus
FAMENETi kood	EE-07
Hindamistöötoa kuupäev	19.10.2026
Hindamisperiood	Strateegia ettevalmistus 2021–2023; rakendamine 2024–2026

Hindamise laad	Osaluspõhine vahehindamine, kuus hindajat, erapooletu moderator ja kaks tegevusrühma töötajat, kes ei osalenud hindamises
Hindamisküsimused	EQ1–EQ6: FAMENETi ühine raamistik; EQ7: kohalik täiendav küsimus
Aruande staatus	Kinnitatud 12.11.2026. a üldkoosoleku otsusega nr

4. Hindamistulemuste koond

EQ	Hindamisküsimus	Koondhinne
EQ1	Tegevusrühma suutlikkus	3,33
EQ2	Võrgustumine ja kaasamine	2,92
EQ3	Projektide toetamine	3,50
EQ4	Koostöö ja osaluspõhine valitsemine	2,79
EQ5	Territoriaalne mõju	2,84
EQ6	Välised tingimused	2,33
EQ7	Strateegia jätkuv asjakohasus (kohalik EQ)	2,86

5. Hindamisküsimuste vastused, põhjendused ja soovitused

5.1. EQ1 – Tegevusrühma suutlikkus

Koondhinne – 3,33

Hindajad olid üksmeelsel arvamusel, et tegevusrühmal on olemas piisav suutlikkus kalanduspiirkonna strateegia elluviimiseks ja kohaliku kogukonna esindamiseks. Arengupotentsiaali on mitteaktiivsete tegevusrühma liikmete kaasamise osas otsustus- ja kaasamisprotsessides.

JC	Hindamiskriteerium	Hinne	Hindajate põhjendus	Hindajate ettepanek
1.1	Kohalik tegevusrühm on moodustatud viisil, mis esindab kohalikku kogukonda.	3,67	Kohalik tegevusrühm on moodustatud vastavalt määruse "Perioodi 2021-2027 kogukonna juhitud kohaliku arengu toetus" tingimustele. Ühingu liikmete nimekiri huvigruppide lõikes	Parendusettepanekuid ei tehtud, kriteerium on ellu viidud piisavas mahus

1.2	Kohaliku arengu strateegia on koostatud alt-üles ja osaluspõhiselt.	3,33	Aastatel 2021–2023 toimus kaheksa strateegia koostamisega seotud kaasamiskoosolekut, milles osales kokku 50 inimest või organisatsiooni esindajat, ning liikmete seas viidi läbi kaks küsitlust.	Parendusettepanekuid ei tehtud, kriteerium on täidetud piisavas mahus
1.3	Tegevusrühmal on piisav arv kogenud töötajaid ja vajalik pädevus.	3,67	Tegevusrühmal on kaks täistööajaga töötajat, kellel on vastavalt 14 ja 10 aastat töökogemust ning vajalikud juhtimise, kalanduse, seadusandluse, dokumendihalduse ja projektinõustamise pädevused.	Parendusettepanekuid ei tehtud, kriteerium on täidetud piisavas mahus
1.4	Tegevusrühma liikmed osalevad aktiivselt kohaliku arengu toetamisel.	2,67	Aastatel 2024–2026 toimus üheksa üldkoosolekut 447 füüsilise osalemiskorraga ning teabepäevadel ja koolitustel osales arvukalt liikmeid. Liikmeküsitluses pidas 80,8% vastanutest oma osalust piisavaks, kuid sooviti rohkem sisulisi arutelusid, regulaarseid kohtumisi ning koolitusi ja õppereise. Osalus on olemas, kuid selle aktiivsus ja sisuline panus on liikmete vahel tõenäoliselt ebaühtlane	Luua toimiv liikmete arutelu- ja kaasamisplaan, mis jõuab ka vähemaktiivsete ning alaesindatud rühmadeni (näiteks rohkem sisulisi arutelusid üldkoosolekutel)

5.2. EQ2 – Võrgustumine ja kaasamine

Koondhinne – 2,92

Ühise arutelu tulemusena jõudis hindamiskomisjon seisukohale, et info jõudmine aktiivsemate kogukonna liikmeteni ja sidusrühmadeni on olnud piisav. Läbi teavitus- ja elavdamistegevuse on tõusnud kogukonnaliikmete teadlikkus sektori probleemidest. Tegevusrühm on tegelenud koostöös teiste kalanduse tegevusrühmadega võimalike lahenduste leidmisega. Püstitati küsimus, kuidas parandada info jõudmist tegevusrühma mittekuuluvate võimalike taotlejate, noorte, väiksemate kogukondade ja uute ettevõtjateni ja pakuti välja võimalikke parendusettepanekuid. Kaasamine on olnud piisav kuid reaalne ideede genereerimine ja pakkumine koondub tihti aktiivsema tuumiku ümber, alaesindatud ja passiivsemad sihtgrupid vajavad julgustamist. Toodi esile, et ühekordsetest teabepäevadest ei piisa, et passiivsemaid või uusi tulijaid keerulisematesse meetmetesse (nt mitmekesistamine, koolitused) kaasata, samas jõuti seisukohale, et kaasata saab vaid neid, kes seda soovivad, sunniviisiliselt ei ole võimalik kedagi ühisesse otsustusprotsessi tuua.

JC	Hindamiskriteerium	Hinne	Hindajate põhjendus	Hindajate ettepanek
2.1	Kohaliku avalikkuseni jõudmiseks on tehtud teavitus- ja elavdamistegevusi.	3,17	Teavet jagatakse liikmelisti, teabepäevade, üldkoosolekute, kodulehe, ajalehe ja individuaalse nõustamise kaudu.	Parendusettepanek: kasutada senistele infokanalitele lisaks ka KOV-ide väljaantavaid n.n. vallalehti ja sotsiaalmeediat
2.2	Kohalikel sidusrühmadel, sh alaesindatud rühmadel, on parem teadlikkus ELi kohaliku arengu rahastusvõimalustest.	2,83	Teavet jagatakse liikmelisti, teabepäevade, üldkoosolekute, kodulehe, ajalehe ja individuaalse nõustamise kaudu. Kanalite valik on mitmekesine ja olemasolevale liikmeskonnale sobiv.	Parendusettepanek: kasutada senistele infokanalitele lisaks ka KOV-ide väljaantavaid n.n. vallalehti ja sotsiaalmeediat.
2.3	Kasvanud on kohalik teadlikkus piirkonna probleemidest ja võimalikest lahendustest.	3,00	Liikmeküsitlusele vastanutest 88,5% hindas MTÜ mõju kalurkonna teadmistele, koostöövõimekusele ja ühtekuuluvusele vähemalt mõnevõrra positiivseks.	Parendusettepanekuna soovitati jagada rohkem infot erinevate teabekanalite vahendusel

			Küsitluses ilmnesid selged ühised probleemid ja prioriteedid, sealhulgas bürokraatia, püügireeglid, kalanduspoliitika ning hülge- ja kormoranikahjud.	
2.4	Kohalikud sidusrühmad, sh alaesindatud rühmad, on kaasatud piirkonna arengusse panustavate tegevuste väljapakkumisse.	2,67	Strateegia koostamisel kasutati kaasamiskoosolekuid ja küsitlusi ning vahehindamise küsitlus võimaldas liikmetel prioriteetide kohta arvamust avaldada.	Määratleda sihtrühmad, kelleni senised kanalid ei jõua, ning kasutada neile sobivaid kaasamisviise. Viia ellu rohkem sihipärasemaid, praktilisi ja kohapealseid teabepäevi või ühiseid arutelusid, mis avavad konkreetsete meetmete (eriti madalama aktiivsusega suundade) reaalset sisu ja aitavad ületada rakendusbarjääre.

5.3. EQ3 – Projektide toetamine

Koondhinne – 3,50

Hindamiskomisjoni ühine seisukoht oli, et hindamisküsimuse kriteeriumid on täidetud piisavas mahus, toetusmeetmete süsteem ja taotlemise võimaluste tutvustamisesüsteem toimivad ja on taotlejatele kättesaadavad. Mitmekesistamise ja kalurite koolituse tegevussuundade osas soovitati läheneda potentsiaalsetele taotlejatele individuaalselt või leida võimalusel üks aktiivne taotleja, kes organiseeriks kaluritele ja kalandusettevõtjatele n-ö kollektiivse koolituse, sest strateegia elluviimine on näidanud, et kalur üksinda ei soovi või ei julge seda projektitaotlemise „kadalippu“ läbida. Probleemina toodi välja ka omaosaluse määr, mis on 50% ja selle tasumise finantsvõimekus ei ole paljudele jõukohane. Konkreetseid parendusettepanekuid kriteeriumite lõikes ei esitatud.

JC	Hindamiskriteerium	Hinne	Hindajate põhjendus	Hindajate ettepanek
3.1	On loodud tõhus süsteem piirkonda ja selle elanikke	3,50	Perioodil 2024–2026 toimus kokku neli taotlusvooru.	Parendusettepanekuid ei tehtud, kriteerium on täidetud piisavas

	toetavate projektide valimiseks ja rahastamiseks.		Esitati kokku 76 projekti, rahastamise osaliseks sai neist 45 ehk 58%“ kogusummas 2 290 161,96 €	mahus
3.2	Kohalikud sidusrühmad on saanud nõu ja tuge kohalikele vajadustele vastavate projektide elluviimiseks.	3,50	Tegevusrühm pakub individuaalset nõustamist ja korraldab taotlusvoorude teabepäevi ning küsitluses hinnati MTÜ abi valdavalt positiivselt.	Parendusettepanekuid ei tehtud, kriteerium on täidetud piisavas mahus
3.3	Kohaliku kogukonna liikmed on saanud juurdepääsu EMKVFi ja võimalusel muude fondide rahastusele.	3,50	Rahastus on jõudnud erinevate sihtrühmadeni (kalurid FIE-d, kalandusettevõtted, KOV-id, MTÜd)	Parendusettepanekuid ei tehtud, kriteerium on täidetud piisavas mahus
3.4	Kohalikele vajadustele vastavaid projekte on ellu viidud.	3,50	Perioodil 2024–2026 toimus kokku neli taotlusvooru. Esitati kokku 76 projekti, ellu viidud või ellu viimisel on neist peale 2026. a II taotlusvooru 45 projekti ehk 58% kogusummas 2 290 161,96 €, kõik projektid on andnud oma panuse kohalike vajaduste rahuldamiseks.	Parendusettepanekuid ei tehtud, kriteerium on täidetud piisavas mahus

5.4. EQ4 – Koostöö ja osaluspõhine valitsemine

Koondhinne – 2,79

Hindamise töörühma hinnangul on koostöö osas tegemist kõige vastuolulisemalt täidetud hindamiskriteeriumitega. Arutelu käigus tõid hindajad ühe koostööd takistava asjaoluna esile kalanduse tegevusrühmade ja LEADERi tegevusrühmade vahel kujunenud pikaajalised erimeelsused.

Hindajate hinnangul on neid erimeelsusi süvendanud kalanduse tegevusrühmade võimaliku ühendamise küsimus LEADERi tegevusrühmadega. Arutelus väljendati seisukohta, et selline ühendamine võib kahjustada kalandussektori eripärade arvestamist ja selle jätkusuutlikku arengut. Hindajad leidsid, et nimetatud erimeelsused on mõjutanud koostöövõimalusi nende organisatsioonide vahel. Samas tõdeti, et koostöö kohalike omavalitsuste, teiste kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kalandussektori sees on toiminud rahuldavalt või hästi. Kokkuvõtvalt jõuti ühisele seisukohale, et Saarte Kalanduse tegevus on rahuldaval tasemel toetanud kohalike kalurite ja teiste kodanikuühiskonna esindajate võimalusi kalanduse arengut puudutavate otsuste kujundamisel kaasa rääkida. Põhjenduseks toodi, et ühing koondab endas kohalikke rannakalureid, ettevõtjaid, kohalikke omavalitsusi ja kodanikuühiskonna organisatsioone. Kõigil liikmetel on õigus osaleda Saarte Kalanduse üldkoosolekutel, kus hääletatakse otse strateegiate muutmise, taotlusvoorude ajakavade ning eelarvete üle. Kui liige ei saa ise osaleda, on kaasatuse tagamiseks kasutusel lihtne volitussüsteem teiste liikmete kaudu. Kalanduse- ja merenduse kultuuripärandi edendamise tegevussuunas on valdavalt taotlejateks kohalikud MTÜd ja KOV (nt rannakülade taaselustamine, merepäevade üritused, kalaõpitoad jne).

JC	Hindamiskriteerium	Hinne	Hindajate põhjendus	Hindajate ettepanek
4.1	Tegevusrühm teeb aktiivselt koostööd teiste kohaliku arengu sidusrühmadega.	2,83	Tegevusrühm teeb aktiivset koostööd teiste Eesti kalanduspiirkondade tegevusrühmadega näiteks ühised arutelud, seminarid, pöördumised erinevate sektori tegevust reguleerivate ametkondade poole.	Leida toimiva koostöö jaoks teiste kohaliku arengu sidusrühmadega senisest enam ühiseid eesmärke, tegevusi ja mõõdetavaid tulemusi.
4.2	Kohalike sidusrühmade vahel on arenenud sidemed ja usaldus.	3,00	Usaldus ja koostöö on tugevnenud läbi korraldatud sündmuste (kaluritepäevad, väikesadamate kontserdid, kogukonna liikmetele sh noortele ja lastele korraldatud kalaõpitad ja laagrid jms). Sadamate renoveerimine ja kogukonnahoonetena kasutatavate sadamahoonete rajamine on andnud positiivse panuse kohalike sidusrühmade	Tagada konkreetsete ühistegevuste järjepidevus.

			vahelise identiteedi ja usalduse tõstmisesse.	
4.3	Tegevusrühm on toetanud eri sidusrühmade vahelist konkreetset koostööd.	2,33	Tegevusrühm on toetanud eri sidusrühmade vahelist koostööd läbi projektitoetuse taotluste rahastamisettepanekute tegemisega. Näiteks kaluritepäev on hea näide erinevate sidusrühmade vahelise koostöö osas, samuti väikesadamate kontserdid, kalanduslaagrid jms.	Teadvustada vajadust tugevdada tulevikus konkreetset võrgustumist kalurite ja teiste valdkondade (nt turism, teadusasutused) vahel.
4.4	Kohalik valitsemine ja tegevuste koordineerimine on paranenud ning otsustamine on muutunud osaluspõhisemaks.	3,00	Tegevusrühma tasandil on ühingu liikmetel-kaluritel, kodanikuühiskonna esindajatel võimalus kaasa rääkida sektorit puudutavates küsimustes (üldkoosolekutel vastuvõetud otsused). Kohaliku valitsemise tasandil esindab kalureid ja kodanikuühiskonda tegevusrühm. Tegevjuht ja juhatuse esimees osalevad aktiivselt kohaliku valitsemise tasandi otsuste vastuvõtmisel.	Osaluspõhisust suurendaks sidusrühmade järjepidev kaasamine alternatiivide ja prioriteetide kujundamisse.

5.5. EQ5 – Territoriaalne mõju

Koondhinne – 2,84

Territoriaalse mõju hindamisel arvestati ka väliseid tegureid nagu turuolukord, tööhõive üldtrendid, muud rahastusallikad ja keskkonnaseisund. Arutelu tulemusel jõudsid hindajad seisukohale, et tegevusrühm on panustanud kohalike sidusrühmade uute tööviiside, teenuste ja toodete kasutusele võtmisesse piisavas mahus. Probleemina toodi välja taotlejate vähene võimekus tasuda omaosalust, mis mõnes tegevussuunas on 50% . Toetuse protsentide osas on tegemist tegevusrühma välise

teguriga, mida muuta ei saa. Samuti see, et kalandussektor tervikuna on hetkel madalseisus ja riiklikest normatiividest tulenevalt ebastabiilne ehk kaluritel puudub julgus investeerida kuna rannakalanduse jätkusuutlik areng on praegustes oludes (riiklikud regulatsioonid, keskkonnaseisund) ebastabiilne.

JC	Hindamiskriteerium	Hinne	Hindajate põhjendus	Hindajate ettepanek
5.1	Tegevusrühm on toetanud kohalikke sidusrühmi uute tööviiside, teenuste ja toodete kasutuselevõtul piirkonna vajaduste lahendamiseks.	3,17	Väärindamise tegevussuunas on toetust saanud 8 ettevõtet. Projektitoetuse toel on soetatud 6 ökonoomsemat ja keskkonnasäästlikumat kala transportimiseks mõeldud kaubikut/ külmaautot. Lisaks on soetatud ökonoomsemaid ja töövõtteid lihtsustavaid seadmeid (näit: kaasaegsed monoblokk jahutusseadmed, kaaluga käsikahveltõstukid, külmaseadmed, jääpurumasinad, kala massi segamise ja doseerimise seadmed). Väga oluliselt on paranenud piirkonna sadamate seisund ja infrastruktuur (Muratsi sadam, Turja sadam, Veere Vanasadam), see on omakorda aidanud kaasa sadamates pakutavate teenuste mitmekesistamisele. Mitmekesistamise tegevussuunda esitatud projektide arv on 6. Projektide elluviimise tulemusel lisandub piirkonda 6 kaluri tegevusi	Parendusettepanekuid ei tehtud, kriteerium on täidetud piisavas mahus

			mitmekesistavat teenust.	
5.2	Töökohti ja/või ettevõtteid on loodud ja/või säilitatud.	2,83	Uusi töökohti loodud ei ole, e-PRIA andmetel on säilitatud 15-ne kalandusettevõtja töökohad	Parendusettepanekuid ei tehtud, kriteerium on täidetud piisavas mahus
5.3	Lühikesi tarneahelaid on arendatud ja/või tugevdatud.	2,83	Lühikesi tarneahelaid on arendatud ja tugevdatud. Sadamate renoveerimine on aidanud kaasa sellele, et tarbija saaks kala otse kalurilt sadamas kätte. Kala transpordiks mõeldud kaubikute soetamine toetab samuti lühikest tarneahelat	Jätkata väärindamise ja sadamate tegevussuunas lühikeste tarneahelate arendamise ja tugevdamise võimaluste toetamist. Sadamates rohkem nutikaid lahendusi ja vähem betooni.
5.4	Kalandus- ja merendussektor ning nende panus kohalikku piirkonda on muutunud nähtavamaks ja/või paremini kohalikku kogukonda lõimituks.	3,50	Merekultuuri, traditsioonide ja ühistegevuste kaudu on sotsiaalne kapital, kogukonna identiteet ning sektori nähtavus tugevalt paranenud.	Parendusettepanekuid ei tehtud, kriteerium on täidetud piisavas mahus
5.5	Kohalikud ettevõtted on mitmekesistamise kaudu arendanud uusi sissetulekuallikaid.	3,00	Mitmekesistamise tegevussuunda esitatud projektide arv on 6. Projektide elluviimise tulemusel lisandub piirkonda 6 kaluri tegevusi mitmekesistavat teenust.	Proovida leida potentsiaalseid taotlejaid, leida võimalused/ kanalid tegevussuuna paremaks tutvustamiseks ja propageerimiseks. Kui tegevussuund jääb jätkuvalt alakasutatuks vaadata üle strateegias tegevussuuna eesmärgid, tulemusnäitajad ja eelarve.
5.6	Kohalike ettevõtete tulu on suurenenud.	2,75	10 ettevõtjat on e-PRIA seireandmete alusel prognoosinud	Parendusettepanekut ei saa teha andmete

			toetatava tegevuse elluviimise tulemusena projekti lõppemisele järgneval kalendriaastal müügitulu suurusjärgus 400 € - 70 000 €. Tegemist on prognoosiga, vahehindamise ajal tegeliku tulu suurenemise andmed puuduvad. Strateegia 2029. a tulemusnäitajate alusel saab ettevõtja sissetulekute suurenemist hinnata kaks aastat peale projekti lõppemist (esimesed projektid viidi ellu 2024. a).	puudumise tõttu.
5.7	Rakendatud on tegevusi piirkonna keskkonnaressursside kaitsmiseks ja/või taastamiseks.	2,33	Rahastuse osaliseks saanud projektide arv on kolm. Toetatud on kormoranide ohjamise projekti, vetikakasvatuse ja selle keskkonnamõju uuringut ning kalade rändeteede parandamise eeluuringut. Praktilisi koelmualade, rändeteede, mereprügi või rannakarjamaade tegevusi ei ole veel ellu viidud, mistõttu on rakendamine ebaühtlane.	Jätkata nuhtlusisendite ohjamise projektidega. Kui tegevussuund jääb jätkuvalt alakasutatuks vaadata üle strateegias tegevussuuna eesmärgid, tulemusnäitajad ja eelarve.
5.8	Rakendatud on tegevusi üleminekuks vähese CO2-heitega ja ressursitõhusamale majandusele.	1,67	Majanduslikud, keskkonna- ja ressursitõhususe (taastuvenergia) mõjud on seni ebaühtlased ja madalama projektiaktiivsuse tõttu piiratud (erandiks	Suunata perioodi teises pooles rohkem tähelepanu reaalsete majanduslike ja keskkonnasäästlike lahenduste (ressursitõhusus, taastuvenergia,

			Turja sadama 15 kW päikesepark). Projektitoetuse toel on soetatud 6 ökonoomsemat ja keskkonnasäästlikumat kala transportimiseks mõeldud kaubikut/ külmaautot.	otseturustamine) elluviimisele, et territoriaalne mõju oleks tasakaalukam.
5.9	Piirkonna sotsiaalne kapital on paranenud (võrgustumine, vastastikune abi, usaldus ja kohalik identiteet).	3,50	Merekultuuri, traditsioonide ja ühistegevuste kaudu on sotsiaalne kapital, kogukonna identiteet ning sektori nähtavus tugevalt paranenud. Liikmeküsitluse kohaselt on kalandussektori siseusaldus, sidemed ja ühistunne tuntavalt paranenud (84,6% vastanutest).	Parendusettepanekuid ei tehtud, kriteerium on täidetud piisavas mahus

5.6. EQ6 – Välised tingimused

Koondhinne – 2,33

Arutelu käigus jõudis hindamiskomisjon seisukohale, et tegevusrühma tasandil on riigi ja regionaalse tasandi asutused olnud toetaval positsioonil aga kalandussektorile laiemalt mõjub nende tegevus pärssivalt, muutes sektoris tegutsevate inimeste/ kalurite töökeskkonna äärmiselt ebastabiilseks ja pigem ülereguleerituks. Sellest tulenevalt on ka antud hinnangud erinevad kuna lähtuti isiklikust kogemusest. Ka korraldusasutuse/ vahendusasutuse (PRIA) haldusreeglite/menetlusreeglite osas jäid hindajad kahesele arvamusele, mõned leidsid, et PRIA menetlusreeglid on liiga keerulised ja 3-5 aastane aruandluskohustus tundub taotlejatele hirmutav. Teine osa hindajatest leidis, et projektitoetuse taotlemine ei ole keeruline, vaid puuduvad motiveeritud taotlejad, kuna sektori seis on ebastabiilne ja ei julgeta teha suuremaid investeeringuid. Hindamisel toetuti oma isiklikule kogemusele (ühingu sisesed hindajad) ja infomaterjalidele (n.n. välishindajad). Ühine, konsensuslik järeldus oli, et riigi tasandil on nii positiivset tuge kui negatiivselt mõjuvaid tegureid (seda sektorit hõlmavas laiemas kontekstis). Hindajate hinnangul on piirkonnas piisavalt potentsiaali uute projektide elluviimiseks aga kalandusettevõtjatel puudub motivatsioon kuna sektor on ebastabiilne. Hindajate hinnangul on väliskeskkond tegevusrühma jätkusuutlikkust mõneti negatiivselt mõjutanud aga tegevusrühmal on olnud piisav suutlikkus muutustega kohaneda.

JC	Hindamiskriteerium	Hinne	Hindajate põhjendus	Hindajate ettepanek
6.1	Riigi/regionaalse tasandi asutused pakuvad tegevusrühmale ja kohaliku arengu elluviimisele kasulikku tuge.	2,17	REM on operatiivselt toetanud ja nõustanud tegevusrühma erinevates tegevusrühma põhitegevust kajastavates näiteks strateegia muudatuste kiire menetlemine jms. Rannakalandusele laiemas mõttes on aga riigi tasandi asutuste otsused mõjunud negatiivselt ja sektori arengut pärssivalt (karmid nõuded, mida on rannapüügil keeruline või praktiliselt võimatu järgida)	Parendusettepanekut ei tehtud kuna tegemist on tegevusrühmast mitte oleneva välise teguriga, mille mõju tegevusrühmale ja kohalikule arengule on keeruline „alt-üles“ meetodil mõjutada.
6.2	Korraldusasutuse või vahendusasutuse haldusreeglid hõlbustavad kohalike projektide ja arendustegevuse elluviimist.	1,67	Tegevusrühma koostöö vahendusasutusega on olnud valdavalt hea (taotluste kiire menetlemine, probleemide kiire lahendamine jne). Taotlejate poole pealt on ette tulnud negatiivsemat infot (taotlus on jäetud rahastamata, projektide menetlust on pikendatud). Projektide menetlemine on valdavalt sujuv, kuid üldine bürokraatlik koormus ja reeglid (nt hanked, nõuded) on liikmete hinnangul liiga ranged.	Eraldi ettepanekut protokollis ei sõnastatud.
6.3	Piirkonnas on piisavalt potentsiaali uute projektide arendamiseks.	2,83	Saaremaa piirkonnal on olemas suur potentsiaal uute projektide arendamiseks, eriti rannakalanduse ja rannaturismi sünergias, kalatoodete väärindamises ning	Tuleb leida potentsiaalsed projekti kirjutajad ja taotlejad, kellel on motivatsiooni kohalikku arengut toetavaid projekte ellu viia.

			ringmajanduses. Kokku on esitatud 76 projekti ja see näitab, et piirkonnas on üldine projektipotentsiaal olemas. Samas on mitmekesistamise, looduskeskkonna ja koolituse eelarve kasutus madal. Vähene taotluste arv ei tähenda tingimata vajaduse puudumist, vaid võib osutada ebapiisavale omafinantseeringule, keerukatele tingimustele, vähesele ettevalmistusvõimekusele või eestvedaja puudumisele. Liikmeküsitluses tõusid takistustena esile bürokraatia, omafinantseering, hanked ja hinnapakkumised, load ja kooskõlastused ning toetustingimuste keerukus.	
6.4	Väliskeskkond on püsinud piisavalt stabiilsena või on tegevusrühm suutnud oluliste väliste muutustega kohaneda.	2,67	Strateegia rakendamise algust lükkas edasi rakendusmääruse hilisem jõustumine. Liikmed tajuvad oluliste takistustena riigi kalanduspoliitikat, püügireegleid, bürokraatiat ning hülge- ja kormoranikahjusid. Tegevusrühm on suutnud rahastusvoorud käivitada, kuid väliskeskkonna probleemid mõjutavad jätkuvalt tulemuste saavutamist	Tõsta tegevusrühma võimekust väliseid muutusi ennetada ja leida uusi koostöö partnereid, kellega koos ühiseid mõjutus- või kohanemistegevusi kavandada.

5.7. EQ7 – Strateegia jätkuv asjakohasus (kohalik hindamisküsimus)

Koondhinne – 2,86

EQ7 on Saarte Kalanduse strateegiast tulenev kohalik lisa hindamisküsimus. Seda ei käsitleta FAMENETi ametliku EQ-na. Hinnangus seotakse strateegia eesmärgid ja 2029 sihttasemed faktilise seire, liikmeküsitluse ning ajakohaste eelarvejääkidega. Ühise arutelu tulemusena jõudsid hindajad seisukohale, et strateegia kuus tegevussuunda vastavad jätkuvalt Saaremaa kalanduspiirkonna tegelikele arenguvajadustele aga vajavad perioodi teises pooles osalist vahendite ümberjaotamist ja tegevussuundade eesmärkide ja tulemusnäitajate ülevaatamist. Väärindamine, otseturustamine ja mitmekesistamine toetavad rannakalurite aastaringse sissetuleku ning majandusliku jätkusuutlikkuse eesmärki. Piirkondlik mastaapsus on kohati marginaalse tähtsusega aga üksikettevõtja seisukohalt väga oluline. Sadamate taristu arendamine on vajalik kuna see panustab rannakogukondade identiteedi tõstmisesse, teenuste mitmekesistamisse, otseturustamisse (lühikesed tarneahelad) ja sadama isemajandamise võimekuse tõstmisesse. Looduskeskkonna tegevussuuna alt on toetatud kormoranide ohjamisega seotud tegevusi ja erinevaid veekeskkonna seisundi parendamise uuringuid aga otseselt praktilisi looduskeskkonda parendavaid projekte ellu pole viidud. Hindamiskomisjon oli seisukohal, et kui tegevussuund jääb ka edaspidi väheatraktiivseks, tuleb strateegias tegevussuuna eesmärgid, tulemusnäitajad ja eelarve üle vaadata. Kalandus- ja merenduskultuuri tegevused tugevdavad jätkuvalt piirkonna identiteeti, kalanduspiirkonna nähtavust ja merekultuuri traditsioonide edasiandmist. Hindamiskomisjoni hinnangul tuleks järgmises strateegia elluviimise etapis keskenduda rohkem nendele projektidele, mis haakuksid paremini kalanduse ja merenduse valdkonnaga. Merekultuur on Saaremaa piirkondliku identiteedi oluline osa, kuid toetatava tegevuse seos rannakalanduse eesmärkidega peab olema selgelt põhjendatud. Hindamiskomisjoni liikmete hinnangul on kalurite teadmiste ja oskuste arendamise tegevussuund alakasutatud kuna kalandusettevõtja toetuse määr on 50% ja omaosaluse tasumiseks ei ole paljudel piisavalt rahalisi vahendeid. Samuti on üksikindiviid liiga passiivne, et hakata koolituseks toetust taotlema, vaja oleks eestvedajat, kes koostaks projekti tervele grupile kaluritele (MTÜ puhul on ka toetuse protsent 90). Hindajate hinnangul on mitmekesistamise ja koolituste tegevussuunad taotlejale mõneti raskesti kättesaadavad (kõrge omaosalus, puuduv individuaalne motivatsioon koolitustele), mis tekitab suuri eelarvejääke.

JC	Hindamiskriteerium	Hinne	Hindajate põhjendus	Hindajate ettepanek
7.1	Kuus tegevussuunda vastavad jätkuvalt Saaremaa kalanduspiirkonna tegelikele arenguvajadustele.	3,00	Tegevussuunad on vajalikud ja katavad hästi kalanduspiirkonna arenguvajadusi, kuid on kohati ebaühtlase rakendumisega (mitmekesistamine, looduskeskkond ja koolitus). Piirkondliku arengu vaatest hõlmavad tegevussuunad piirkonna olulisi majanduslikke,	Jätkata kõigi tegevussuundade rakendamisega, vajadusel teha ajakohastatud ja tegelikele oludele vastavad strateegia muudatused.

			keskkonnaalaseid ja kogukondlikke vajadusi. Strateegia senised elluviimise tulemused toetavad tegevussuundade põhistruktuuri säilitamist aga mõned tegevussuuna eesmärgid ja muud parameetrid vajavad ajakohastamist.	
7.2	Väärindamine, otseturustamine ja mitmekesistamine toetavad rannakalurite aastaringsema sissetuleku ning majandusliku jätkusuutlikkuse eesmärki.	3,33	Väärindamise tegevussuunas on toetust saanud 8 ettevõtet. Projektitoetuse toel on soetatud 6 ökonoomsemat ja keskkonnasäästlikumat kala transportimiseks mõeldud kaubikut/ külmaautot. Lisaks on soetatud ökonoomsemaid ja töövõtteid lihtsustavaid seadmeid (näit: kaasaegsed monoblokk jahutusseadmed, kaaluga käsikahveltõstukid, külmaseadmed, jääpurumasinad, kala massi segamise ja doseerimise seadmed). Mitmekesistamise tegevussuunda esitatud projektide arv on 6. Projektide elluviimise tulemusel lisandub piirkonda 6 kaluri tegevusi mitmekesistavat teenust. 10 ettevõtjat on e-PRIA seireandmete alusel prognoosinud	Jätkata tegevussuundade rakendamisega, vajadusel teha ajakohastatud ja tegelikele oludele vastavad strateegia muudatused.

			toetatava tegevuse elluviimise tulemusena projekti lõppemisele järgneval kalendriaastal müügitulu suurusjärgus 400 € - 70 000 €. Tegemist on prognoosiga, vahehindamise ajal puuduvad andmed tegeliku tulu suurenemise kohta. Strateegia 2029. a tulemusnäitajate alusel saab ettevõtja sissetulekute suurenemist hinnata kaks aastat peale projekti lõppemist (esimesed projektid viidi ellu 2024. a).	
7.3	Sadamate taristu ja teenuste arendamine vastab kalurite, sadamate jätkusuutlikkuse ja kohalike kogukondade vajadustele.	3,33	Väga oluliselt on paranenud piirkonna sadamate seisund ja infrastruktuur (Muratsi sadam, Turja sadam, Veere Vanasadam), see on omakorda aidanud kaasa sadamates pakutavate teenuste mitmekesistamisele. Sadamate arendamine toetab sadamate, rannakalanduse ja kohaliku kogukonna jätkusuutlikkust. Sadamate arendamine on otseselt seotud ettevõtluse, kogukondade, mereohutuse, turismi ja piirkonna ligipääsetavusega. Sadamate pikaajalist majanduslikku jätkusuutlikkust ei saa	Jätkata tegevussuuna rakendamisega aga pöörata suuremat rõhku energiatõhusamatele ja nutikamatele lahendustele.

			olemasolevate andmete põhjal veel hinnata.	
7.4	Looduskeskkonna tegevused toetavad kalavarude taastootmist ja jätkusuutlikkust, sh koelmualasid/rändeteid ning hülge- ja kormoraniprobleemi lahendamist.	2,50	Uuringute ja teadmusbaasi osa on tugev, praktiliste keskkonnategevuste rakendumine vähene. Tegevussuunas on rahastuse osaliseks saanud 3 projekti. Toetatud on kormoranide ohjamise projekti, vetikakasvatuse ja selle keskkonnamõju uuringut ning kalade rändeteede parandamise eeluuringut. Praktilisi koelmualade, rändeteede, mereprügi või rannakarjamaade tegevusi ei ole veel ellu viidud, mistõttu on rakendamine ebaühtlane.	Jätkata tegevussuuna rakendamisega, vajadusel teha ajakohastatud ja tegelikele oludele vastavad strateegia muudatused.
7.5	Kalandus- ja merenduskultuuri tegevused tugevdavad piirkonna identiteeti, kohaliku kala nähtavust ja traditsioonide edasiandmist.	3,33	Kalandus- ja merenduskultuuri tegevused tugevdavad jätkuvalt piirkonna identiteeti, kalanduspiirkonna nähtavust ja merekultuuri traditsioonide edasiandmist. Tegemist on kõige populaarsema tegevussuunaga (14 rahastuse osaliseks saanud projekti toetuse kogusummas 1 028 277,08 €.	Jätkata tegevussuuna rakendamisega aga järgmises strateegia elluviimise etapis keskenduda rohkem nendele projektidele, mille seos kalanduse ja merendusega oleks suurem.
7.6	Kalurite teadmiste ja oskuste arendamine toetab ettevõtlikkust, uuendusmeelsust,	3,00	Tegevussuund peaks toetama ettevõtlikkust, uuendusmeelsust, aastaringset teenistust	Jätkata tegevussuuna rakendamisega, leida võimalusel

	aastaringset teenistust ja sektori järelkasvu.		ja sektori järelkasvu. Tegemist on olulise prioriteediga aga individuaalsete koolituste taotlemine ei toimi (tulemus 0 erialast koolitust), sest kalurid ei viitsi ükshaaval võimalusi otsida. Tegevussuuna kasutusaktiivsus on kriitilises seisus, kogu perioodi jooksul üks rahastuse saanud taotlus.	projekti eestvedajad, et viia koolitused kaluriteni grupipõhiselt ilma liigse individuaalse bürokraatiata. Vajadusel kui tegevussuund on jätkuvalt ebapopulaarne, teha ajakohastatud ning tegelikele oludele vastavad strateegia muudatused.
7.7	Innovatsiooni, ressursitõhususe, taastuvenergia ja nutikamate lahenduste toetamine vastab piirkonna praegustele vajadustele.	2,33	Enamikus tegevussuundades taastuvenergia või ressursitõhususe projekte ei ole esitatud (v.a. Turja sadama 15 kW päikesepark), mistõttu on rakendamine veel piiratud. Toetusmeede on piirkonnale oluline aga huvi selle vastu puudub.	Teha tõhusamat teavitustööd ja nõustamist innovatsiooni, ressursitõhususe, taastuvenergia ja nutikamate lahenduste toetamise võimaluste osas.
7.8	Saarte Kalanduse tegevus ja strateegia aitavad piisavalt kaasa rannakalandust mõjutavas õigusloomes ning riiklike otsuste kujundamises osalemisele.	3,00	Saarte Kalandus üksi ei oma piisavalt kaalu riikliku õigusloome muutmiseks, kuid koostöös teiste Eesti kalanduse tegevusrühmadega on võimalik rannakalandust mõjutavas õigusloomes kaasa rääkida ja seda heal juhul ka mõjutada. Probleem on ka see, et Rannakalanduse õigusloomet reguleerib otseselt ka EL ja väike liikmesriik ei suuda alati oma „häält kuuldavaks teha“.	Jätkata strateegia rakendamist ja osalemist koos teiste kalanduse tegevusrühmadega rannakalandust mõjutava õigusloome ning riiklike otsuste kujundamises.

			Strateegia aitab kaasa sellele, et kohalikud probleemid kaardistatakse ja lahendatakse läbi strateegia elluviimise. Liikmeküsitlusele vastajad ootavad MTÜ-lt senisest aktiivsemat rolli rannakalandust mõjutava õigusloome ja riiklike otsuste kujundamisel.	
7.9	Tegevussuundade ajakohased eelarvejäägid paiknevad perioodi lõpuni prognoositavat tegelikku rahastamisvajadust ja projektipotentsiaali arvestades sobivalt.	2,40	Eelarve kasutus on tegevussuundade lõikes ebaühtlane (madal kasutusaktiivsus mitmekesistamise, looduskeskkonna ja koolituse tegevussuunas) ka enamik liikmeküsitlusele vastanutest peab rahastusjaotuse muutmist vajalikuks. Samas puudub perioodi lõpuni ulatuv projektiprognoos ja hinnang tegelikule rahastamisvajadusele.	Jätkata tegevussuundade rakendamisega, vajadusel teha ajakohastatud ja tegelikele oludele vastavad strateegia muudatused.
7.10	Strateegia prioriteedid ja rahastusjaotus on perioodi lõpuni asjakohased või on muutmisvajadus selgelt põhjendatav seire ja liikmete sisendiga.	2,40	Strateegia prioriteedid on jätkuvalt asjakohased, kuid seireandmed ja liikmeküsitlus põhjendavad rahastusjaotuse ning rakendustingimuste ülevaatamist. Vältida tuleks vahendite mehaanilist ümberjagamist üksnes senise kasutusprotsendi alusel. Esmalt tuleb	Jätkata tegevussuundade rakendamisega, vajadusel teha ajakohastatud ja tegelikele oludele vastavad strateegia muudatused.

			eristada, kas vähese rakendamise põhjus on nõrk vajadus, ebasobivad tingimused, ebapiisav omafinantseering, eestvedaja puudumine või vähene projektide ettevalmistamise võimekus.	

6. Läbivad järeldused

Vahehindamise tulemuste põhjal on MTÜ Saarte Kalandusel olemas vajalik organisatsiooniline suutlikkus Saaremaa kalanduspiirkonna strateegia elluviimiseks. Tegevusrühmal on toimiv juhtimis- ja otsustussüsteem, pädevad töötajad ning kogemused projektide taotlemise, hindamise ja elluviimise toetamisel. Tegevusrühma liikmete osalemine on siiski ebaühtlane ning edaspidi vajab suuremat tähelepanu vähemaktiivsete liikmete ja seni alaesindatud sihtrühmade kaasamine.

Teavitustegevus ja individuaalne nõustamine on toiminud, kuid info jõudmist väljapoole aktiivset liikmeskonda tuleb tõhustada. Erilist tähelepanu vajavad võimalikud uued taotlejad, noored ja väiksemad kogukonnad.

Projektitoetuste süsteem on võimaldanud rahastada kohalikele vajadustele vastavaid tegevusi. Samas takistavad mõnes tegevussuunas projektide algatamist suur omaosaluse protsent, ebapiisav finantsvõimekus ja vähene valmisolek individuaalselt toetust taotleda.

Koostöö ja osaluspõhine otsustamine toimivad tegevusrühma sees ning koostöös kalandussektori organisatsioonide ja kohalike omavalitsustega. Koostöö teiste kohaliku arengu sidusrühmadega on olnud ebaühtlane. Hindajad tõid ühe koostööd takistava asjaoluna esile kalanduse ja LEADERi tegevusrühmade vahelised erimeelsused. Edaspidi on vajalik tugevdada konkreetsetel ühistel eesmärkidel põhinevat koostööd.

Strateegia elluviimine on aidanud arendada sadamataristut, kalatoodete väärindamist, otseturustamist ning kalandus- ja merenduskultuuri jätkusuutlikku arengut. Positiivselt on hinnatud tegevuste panust piirkonna identiteeti, kogukondlikku ühtekuuluvusse ja sotsiaalsesse kapitali.

Samas ei ole kõigi tegevussuundade tulemused ühtlaselt avaldunud. Eelkõige vajavad täiendavat tähelepanu kalurite teadmiste ja oskuste arendamine, tegevuste mitmekesistamine, praktilised looduskeskkonda parandavad tegevused ning ressursitõhususe ja taastuvenergia lahendused.

Ettevõtjate tulude kasvu kohta ei ole vahehindamise ajal veel piisavalt tegelikke järelseire andmeid. Seetõttu tuleb eristada projektitaotlustes prognoositud tulemusi juba saavutatud ja tõendatud mõjust.

Strateegia rakendamist mõjutavad oluliselt tegevusrühma kontrolli alt väljas olevad asjaolud, sealhulgas kalandussektori majanduslik ebakindlus, riiklikud regulatsioonid, halduskoormus ning keskkonnaprobleemid. Tegevusrühm on suutnud muutuvate tingimustega kohaneda, kuid need asjaolud piiravad ka edaspidi projektide algatamise ja elluviimise võimalusi.

Kokkuvõtvalt on strateegia kuus tegevussuunda jätkuvalt asjakohased, kuid perioodi teises pooles, aastatel 2027 – 2029 tuleb nende eesmärke, tulemusnäitajaid ja rahastusjaotust vajaduspõhiselt üle vaadata. Võimalikud muudatused peavad tuginema seireandmetele, tegelikule projektipotentsiaalile ja piirkonna arenguvajadustele, mitte üksnes senisele eelarve kasutamise määrale.

7. Hindamisrühma soovituste koond

Järgnev koond sisaldab hindamistöötoa protokollis sõnastatud ettepanekuid. See ei ole üldkoosoleku otsus ega kinnitatud strateegia muudatuste kava.

EQ1 – hindajate ettepanekud

JC 1.4. Rakendada püsiv liikmete arutelu- ja kaasamisplaan, mis jõuab ka vähemaktiivsete ning alaesindatud rühmadeni (näiteks rohkem sisulisi arutelusid üldkoosolekutel)

EQ2 – hindajate ettepanekud

JC 2.1. Konkreetne parendusettepanek, kasutada senistele infokanalitele lisaks ka KOV-ide väljaantavaid n.n. vallalehti ja sotsiaalmeediat

JC 2.2. Konkreetne parendusettepanek, kasutada senistele infokanalitele lisaks ka KOV-ide väljaantavaid n.n. vallalehti ja sotsiaalmeediat.

JC 2.3. Parendusettepanekuna soovitati jagada rohkem infot erinevate teabekanalite vahendusel

JC 2.4. Määratleda sihtrühmad, kelleni senised kanalid ei jõua, ning kasutada neile sobivaid kaasamisviise.
Viia ellu rohkem sihipärasemaid, praktilisi ja kohapealseid teabepäevi või ühiseid arutelusid, mis avavad konkreetsete meetmete (eriti madalama aktiivsusega suundade) reaalset sisu ja aitavad ületada rakendusbarjääre.

EQ4 – hindajate ettepanekud

JC 4.1. Leida toimiva koostöö jaoks teiste kohaliku arengu sidusrühmadega senisest enam ühiseid eesmärke, tegevusi ja mõõdetavaid tulemusi.

JC 4.2. Tagada konkreetsete ühistegevuste järjepidevus.

JC 4.3. Teadvustada vajadust tugevdada tulevikus konkreetset võrgustumist kalurite ja teiste valdkondade (nt turism, teadusasutused) vahel.

JC 4.4. Osaluspõhisust suurendaks sidusrühmade järjepidev kaasamine alternatiivide ja prioriteetide kujundamisse.

EQ5 – hindajate ettepanekud

JC 5.3. Jätkata väärindamise ja sadamate tegevussuunas lühikeste tarneahelate arendamise ja tugevdamise võimaluste toetamist. Sadamates rohkem nutikaid lahendusi ja vähem betooni.

JC 5.5. Proovida leida potentsiaalseid taotlejaid, leida võimalused/ kanalid tegevussuuna paremaks tutvustamiseks ja propageerimiseks.
Kui tegevussuund jääb jätkuvalt alakasutatuks vaadata üle strateegias tegevussuuna eesmärgid, tulemusnäitajad ja eelarve.

JC 5.6. Parendusettepanekut ei saa teha andmete puudumise tõttu.

JC 5.7. Jätkata nuhtlusisendite ohjamise projektidega. Kui tegevussuund jääb jätkuvalt alakasutatuks vaadata üle strateegias tegevussuuna eesmärgid, tulemusnäitajad ja eelarve.

JC 5.8. Suunata perioodi teises pooles rohkem tähelepanu reaalsete majanduslike ja keskkonnasäästlike lahenduste (ressursitõhusus, taastuvenergia, otseturustamine) elluviimisele, et territoriaalne mõju oleks tasakaalukam.

EQ6 – hindajate ettepanekud

JC 6.3. Tuleb leida potentsiaalsed projekti kirjutajad ja taotlejad, kellel on motivatsiooni kohalikku arengut toetavaid projekte ellu viia.

JC 6.4. Tõsta tegevusrühma võimekust väliseid muutusi ennetada ja leida uusi koostöö partnereid, kellega koos ühiseid mõjutus- või kohanemistegevusi kavandada.

EQ7 – hindajate ettepanekud

JC 7.1. Jätkata kõigi tegevussuundade rakendamisega, vajadusel teha ajakohastatud ja tegelikele oludele vastavad strateegia muudatused.

JC 7.2. Jätkata tegevussuundade rakendamisega, vajadusel teha ajakohastatud ja tegelikele oludele vastavad strateegia muudatused.

JC 7.3. Jätkata tegevussuuna rakendamisega aga pöörata suuremat rõhku energiatõhusamatele ja nutikamatele lahendustele.

JC 7.4. Jätkata tegevussuuna rakendamisega, vajadusel teha ajakohastatud ja tegelikele oludele vastavad strateegia muudatused.

JC 7.5. Jätkata tegevussuuna rakendamisega aga järgmises strateegia elluviimise etapis keskenduda rohkem nendele projektidele, mille seos kalanduse ja merendusega oleks suurem.

JC 7.6. Jätkata tegevussuuna rakendamisega, leida võimalusel projekti eestvedajad, et viia koolitused kaluriteni grupipõhiselt ilma liigse individuaalse bürokraatiata. Vajadusel kui tegevussuund on jätkuvalt ebapopulaarne, teha ajakohastatud ning tegelikele oludele vastavad strateegia muudatused.

JC 7.7. Teha tõhusamat teavitustööd ja nõustamist innovatsiooni, ressursitõhususe, taastuvenergia ja nutikamate lahenduste toetamise võimaluste osas.

JC 7.8. Jätkata strateegia rakendamist ja osalemist koos teiste kalanduse tegevusrühmadega rannakalandust mõjutava õigusloome ning riiklike otsuste kujundamises.

JC 7.9. Jätkata tegevussuundade rakendamisega, vajadusel teha ajakohastatud ja tegelikele oludele vastavad strateegia muudatused.

JC 7.10. Jätkata tegevussuundade rakendamisega, vajadusel teha ajakohastatud ja tegelikele oludele vastavad strateegia muudatused.

8. Aruande käsitlemine ja edasine menetlus

Vahehindamise aruanne esitatakse MTÜ Saarte Kalanduse üldkoosolekule kinnitamiseks.

Vahehindamise käigus tuvastatud kitsaskohad ja hindamisrühma parendusettepanekud on aluseks Saaremaa kalanduspiirkonna strateegia 2021–2029+ edasise rakendamise hindamisele ning vajaduse korral selle ajakohastamisele.

Strateegia võimalike muudatuste vajaduse ja ulatuse üle otsustamisel tuleb arvestada ka 2027. aasta jaanuaris toimuva taotlusvooru tulemusi, sealhulgas tegevussuundade taotlusaktiivsust ja rahaliste vahendite kasutamist. Võimalikud strateegiamuudatused valmistatakse ette ja otsustatakse 2027. aastal eraldiseisva menetluse käigus, lähtudes vahehindamise tulemustest ja strateegia rakendamise edasisest käigust.

9. Kasutatud alusmaterjalid ja lisad

• 19.10.2026 osaluspõhise hindamistöötoa protokoll (hindajate hinnangud, põhjendused ja soovitused).

• Kuue hindaja individuaalsete ja töötoajärgsete hinnangute koondtabel.

• „Saaremaa kalanduspiirkonna strateegia 2021–2029+“ elluviimise tulemused perioodil 2021-2026“

• “MTÜ Saarte Kalanduse 2026. aasta liikmeküsitluse tulemuste analüüs”.

• “Saarte Kalandus vahehindamise juhend”, mis on koostatud FAMENET, Working Paper on CLLD Evaluation, FINAL, September 2025 alusel, eelkõige peatükid 6, 8 ja 9.